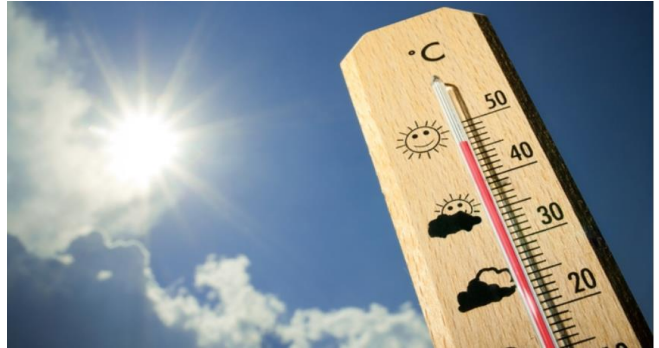

Ochrana zdravia zamestnancov zabezpečením vhodných pracovných podmienok v prípade extrémov počasia

Zmena klímy ovplyvňuje verejné zdravie rôznymi spôsobmi. Medzi najčastejšie vplyvy zmeny klímy na ľudské zdravie patria extrémne výkyvy počasia. So stále sa zvyšujúcim počtom extrémne horúcich dní v roku sa pre zamestnávateľov stáva čoraz aktuálnejšia otázka ochrany svojich zamestnancov pred dopadmi vysokých teplôt na ich zdravie a bezpečnosť pri práci.

Zamestnávateľ aplikuje v primeranom rozsahu ochranné a preventívne opatrenia na práce vykonávané na vnútornom alebo vonkajšom pracovisku aj počas mimoriadne teplých dní. Mimoriadne teplý deň je deň, v ktorom teplota vonkajšieho vzduchu nameraná v tieni dosiahla hodnotu vyššiu ako 30 °C.

Extrémne zvýšené teploty počas letného obdobia môžu spôsobovať záťaž zamestnancov teplom na pracoviskách, čo môže viesť

- k poklesu výkonnosti,
- zvýšenej únavnosti,
- prehriatiu organizmu so zvýšením telesnej teploty, malátnosťou, ospalosťou, bolesťami hlavy, závratmi, nevoľnosťou až zvracaním.

V súvislosti so zvýšenou záťažou teplom počas letného obdobia je za účelom prevencie porúch zdravia odporúčané **zabezpečenie preventívnych opatrení:**

PITNÝ REŽIM

- je dopĺňanie dostatočného množstva tekutín a minerálnych látok stratených pri práci do organizmu,
- prostriedok na udržanie optimálneho stavu vnútorného prostredia organizmu,
- prevencia ohrozenia zdravia zamestnanca,
- prostredníctvom pitného režimu sa odporúča **uhradiť najmenej 70 % tekutín** stratených počas pracovnej zmeny potením a dýchaním,
- odporúča sa konzumácia dostatočného množstva **vhodných nápojov, ktoré majú občerstvujúce a uhrádzajúce vlastnosti** (uhrádzanie tekutín, solí a ďalších látok stratených nadmerným potením).

Nápoje poskytované v rámci pitného režimu:

- musia byť zdravotne neškodné,
- musia mať vhodné chuťové vlastnosti a teplotu,
- majú obsahovať čo najmenej cukru (do 6 %), pretože sladké nápoje zvyšujú pocit smädu,

- nemajú obsahovať ani malé množstvo alkoholu, pretože alkohol zvyšuje metabolizmus a tým aj produkciu tepla v organizme,
- odporúčaná teplota nápojov 12 až 15 °C. Za vhodné sa považujú napr. stolové minerálne vody s obsahom Na⁺ do 100 mg/l, bylinkové čaje, ovocné čaje alebo šťavy.

Dostupnosť a dostatok pitnej vody na pracovisku pre zamestnancov je samozrejmosťou, pričom zamestnávateľ musí pitnú vodu zabezpečiť na vlastné náklady.

V odôvodnených prípadoch, ktoré sú vymedzené príslušnou legislatívou je súčasťou pitného režimu aj **podávanie minerálnych nápojov**. V prípade poskytovania minerálnych nápojov sa odporúča podávanie stredne mineralizovaných vôd (500 až 1 500 mg/l), pričom **minerálna voda by mala tvoriť aspoň polovicu odporúčanej dávky tekutín; druhú polovicu odporúčanej dávky by mala doplniť pitná voda**.

PRACOVNÝ ODEV

- vhodný pracovný odev má byť jednovrstvový, podľa možnosti svetlej farby a z prírodných materiálov, pretože syntetické materiály neumožňujú odparovanie potu.

ÚPRAVA REŽIMU PRÁCE

- prestávky v práci - na ochladenie osprchovaním alebo umytím pokožky chladnou vodou,
- predĺženie prestávok na odpočinok a jedenie,
- zmena trvania času práce,
- posun začiatku pracovnej zmeny,
- striedanie zamestnancov.

ZABRÁNENIE INSOLÁCII

- na pracovisku je potrebné zabrániť insolácii, t. j. prenikaniu priamych slnečných lúčov cez okná alebo svetlíky, tienením, napr. žalúziami alebo roletami,

- ak nie je na pracovisku klimatizácia, je potrebné zabezpečiť zvýšenie pohybu vzduchu vetraním,
- pri používaní ventilátorov je tieto potrebné umiestniť a nasmerovať tak, aby nedochádzalo k nežiaducemu priamemu ochladzovaniu povrchu tela zamestnancov,
- teplotný rozdiel medzi interiérom a vonkajším prostredím by nemal v žiadnom prípade prekročiť 5 - 7 °C. Takže ak je vonku napr. 30 °C, vhodná teplota v klimatizovanom priestore by mala byť okolo 23 – 25 °C,
- príliš veľké teplotné rozdiely škodia organizmu. Pri prechode z klimatizovaného prostredia do horúceho vonkajšieho prostredia je organizmus vystavený šoku, čo môže u citlivejších jedincov viesť až ku kolapsovému stavu. Častým problémom pri dlhom vystavení vplyvu klimatizácie sú podráždené suché oči, bolesti uší, kĺbov či hlavy, prípadne ďalšie komplikácie.

LEGISLATÍVNE ÚPRAVY

Základná úprava ochrany zdravia pri práci pred záťažou teplom je obsiahnutá v § 37 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vymedzuje povinnosti zamestnávateľa zabezpečiť opatrenia na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých účinkov faktorov tepelno-vlhkostnej mikroklímy, ktorými sú napr. teplota vzduchu, relatívna vlhkosť vzduchu a rýchlosť prúdenia vzduchu, na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú mieru. Vykonávacím predpisom zákona č. 355/2007 Z. z. je vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č.227/2019 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č.99/2016 Z.z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci.

Vypracovalo

odd.

PPL

